

Tantárgy neve: Bevezetés a felsőfokú tanulmányokba	Jellege: kötelező	Kreditek: 3	Tantárgykód: WPED101
Tantárgyfelelős: Tóth Tamás, PhD, egy. adjunktus	Munkaforma: gyakorlat	Óraszám: N: 30 / L: 12	Értékelés: gyakorlati jegy

A tantárgy oktatásának célja:

A tárgy célja, hogy a felsőfokú oktatást mint sajátos „pedagógiai formát” és mint „köz-ügyet” mutassa be a hallgatóknak, ezzel is elmélyítve a hallgatók nevelés- és társadalomtudományi látásmódját. A tárgy célja továbbá, hogy a hallgatók megismerjék a felsőfokú tanulmányaik helyszínét, struktúráját, a fő feladataikat, megtanuljanak a szakterületükön szükséges információkat a könyvtárakban és a világhálón megkeresni, felhasználni, előadásaikhoz és házi dolgozataikhoz szakmai anyagokat összeállítani.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

Ismeret: A hallgató ismeri a felsőoktatás főbb eszméit és azok kritikai kritikáit, továbbá tudja, hogy saját tanulmányaival kapcsolatos kérdésekben hol és hogyan tájékozódhat. *Képesség:* A hallgató képes történeti és társadalmi kontextusban értelmezni felsőfokú tanulmányait, továbbá képes önállóan megszervezni hallgatói tevékenység-rendszerét. *Attitűd:* A hallgató fontosnak tartja felsőfokú tanulmányainak társadalmi és közösségi aspektusát, továbbá kitartó és önálló hallgatói feladatainak elvégzésében. *Autonómia és felelősségvállalás:* A hallgató nemcsak a felsőfokú tanulmányai által támasztott elvárásokat teljesíti, hanem kezdeményező, átformáló, átalakító ágenciaként ő maga is megfogalmazza igényeit, elvárásait, ötleteit, az intézmény társadalomköz[el]iségét szem előtt tartva.

Kötelező irodalom:

- DERRIDA, Jacques: A szakma jövője, avagy a feltétel nélküli egyetem. In O. Jolán (Ed.), *Jacques Derrida szakmai hitvallása* (pp. 12–36). Veszprém: Iskolakultúra, 2009. (Részletek)
- FEHÉR M. István: Az egyetem humboldti eszméje. A filozófia és a humán stúdiumok közti összefüggés az újkori egyetem megszületésében. In J. Orbán (Ed.), *Jacques Derrida szakmai hitvallása* (pp. 47–57). Veszprém: Iskolakultúra 2009. (Részletek)
- KOZMA Tamás: „Egyetemvállalat” és menedzserizmus. *Educatio*, 2011, 20(4), 461–471.
- MIKECZ Dániel: Az egyetemfogalás mint akcióforma és felszabadított tér. *Replika*, 2013, 84(3), 103–113.
- SCHWENDTNER Tibor: A német egyetemeszme dilemmái. Heidegger, Jaspers és a humboldti hagyomány. In Ollé J. (szerk.), *Egyetem: eszme és valóság* (pp. 71–98). Eger: Líceum Kiadó, 2017. (Részletek)
- TÓTH Tamás: *A szerveződés mint forradalmi, kritikai pedagógiai praxis exponálása egy alulról szerveződő hallgatói mozgalom tükrében*. ELTE PPK, 2015. (Részletek)

Kurzustematika (L):

A kurzus során a hallgatókkal közösen vizsgáljuk meg és tárjuk fel a felsőoktatás „jelenének történetét” három aspektusból:

1. az egyetem (universitas) mint eszme különböző megközelítései,
2. a felsőoktatás jelenlegi átalakulásának nemzetközi és hazai trendjei és tapasztalatai, ezek kritikája, hallgatói szerveződések, hallgatói mozgalmak itthon és világszerte,
3. a felsőoktatás jövője, lehetséges régi-új útjai.

A tantárgy problémaköre, kérdésfelvetései:

A felsőoktatási intézmények világszerte gyökeres átalakuláson mennek át, köszönhetően többek között a (tudomány)politikai és gazdasági elvárások egyre jelentősebb és egyre agresszívebb begyűrűzésének az akadémia világaiba. A humboldti eszme (*universitas studii*) romjai között botladozva egy olyan új (neoliberalizálódó) egyetemi világ bontakozik ki (és zárkózik be), melyben a hallgatók mint „kliensek”, a tanárok pedig mint „szolgáltatók” jelennek meg. Létezik-e még kiút ebből a piaci és politikai igények által meghatározott, elidegenítő felsőoktatási kultúrából? Lehetséges-e a felsőoktatás és az akadémiai világ kritikai kritikája? Rekonstruálható-e az egyetem mint eszme, és mint praxis? És ha igen, akkor mi teheti különlegessé, sajátosságá, átalakító (transzformatív) erejűvé, és mindenekelőtt *pedagógiaivá* a „felsőfokú tanulmányokat”?

A tantárgy fő mondanivalója:

A tantárgy azt kívánja érzékeltetni a hallgatókkal, hogy (1) a felsőoktatás világa (beszédmódjainak és folyamatainak rendje és szerkezete) egy történeti és társadalmi konstrukció, így tehát az formálható, és, (2) hogy ezzel a „formálással” mind a hallgatóknak, mind a tanároknak „dolga van”. A tárgy fő üzenete mindazonáltal az is, hogy a „felsőfokú oktatás” nemcsak „képzési” ügy, hanem (szűk és tág értelemben vett) köz-ügy is.

Az órákon úgy fogunk együtt dolgozni, hogy a hallgatóknak lehetősége legyen gyakorolni azokat a folyamatokat, amelyek tanulmányi mindennapjaikhoz elengedhetetlenek lesznek (pl. tájékozódás a szakirodalomban, hivatkozások kezelése, online rendszerek használata).

Követelmények, értékelés:

Azok a hallgatók, akik az órák 80%-án részt vettek, a szemeszter végén az órai munkájuk alapján kapnak érdemjegyet.

Kurzus hirdetője:

WJLF Neveléstudományi tanszék

Félév:

2019/20. őszi szemeszter

Oktató:

Tóth Tamás PhD, egy. adjunktus